Ner 16. ROK 1844. SOBOTA 20 STYCZNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzn i różne uwagi
18	6	27" 11,''' 643	+ 0, 7	2,''' 11	Zachodni Wicher	Chmury	Śnieg o 10 grad
	2	1, 796	— 0, 1	1, 45	Pn. Zachodni mocny	Pogoda z Chmurami	
	10	2, 743	— 0, 6	1, 68	Pł. Zachodni słaby	Pochmurno	

Wiadomości zagraniczne.

WIADOMOSCI Z POCZTY DZISIEJSZEJ.

— *Berlin* 18 *Stycznia.* —

»Od kilku dni N. Królowa Jmci, doznawała na pozór nie nieznaczącéj katarowéj dolegliwości, — do tego późniéj przyczepił się kaszel z gorączką. — Dnia 16 przed południem, natura téj słabości objawiła się wysypaniem odry, i pierwszy bulletyn, w téj mierze ogłoszony zawiera co następuje:

I. »N. Królowa miała wprawdzie noc niespokojną, częstym kaszlem napastowaną, — bieg »atoli słabości jest regularny i ile można pomyśl»ny, że nie daje żadnéj przyczyny do obawy.

Berlin 16 Stycznia 1844 r.
Dr. v. Stosch.

II. »N. Królowa, miała noc niespokojną, bieg »atoli słabości jest regularny, i daje się spodzie»wać pomyślnego jéj ukończenia.«

Berlin 17 Stycznia 1844 r.
Dr. Schönlein, Dr. v. Stosch.

— *Paryż* 12 *Stycznia.* —

Donoszą z Cany pod St. Valery de Caux, w Normandyi, że na tamtejszych brzegach panuje wielka czujność; wszystkie stanowiska w punktach wylądowania są wzmocnione, i wszędzie broń i amunicya rozdane, tak jakby się obawiano wylądowania xięcia Bordeaux.

P. Defontaine sędzia, stawiony przed sąd kassacyjny, z powodu swéj podróży do xięcia Bordeaux, podał prośbę o pozwolenie mu przybrania sobie doradzcy do assystencyi, — i aby sprawa toczyła się przy otwartych drzwiach, nakoniec o odłożenie sprawy do dni 14, iżby mógł przygotować się do obrony. —

(Na chwilę przed odejściem poczty). W projekcie do adressu izby deputowanych, godnym jest szczególniéj uwagi §. 5 który brzmi jak następuje: »Dobre to porozumienie, (z innemi »mocarstwami a mianowicie z Anglią) przyczy»ni się zapewne do pomyślnego skutku układów, »które obok przytłumienia haniebnego handlu »niewolnikami, do tego zmierzać powinny, aby »nasz handel napowrót pod wyłączną straż na»széj własnéj bandery był oddany.« — Paragraf ten tyczący się prawa przetrząsania okrętów, równie żywe sprawił wrażenie, jak niespodziane było jego napisanie.—

Paragraf 10, tyczy się legitymistów, i brzmi tak: »Tak N. Panie, rodzina W. K. Mości jest »prawdziwie narodową. Przymierze pomiędzy »W. K. Mością i Francyą jest nietykalne. Przy»sięgi nasze i W. K. Mości, związek ten usta»liły. Prawa twojéj dynastyi N. Panie, zosta»ją pod rękojmią niepodległości i sumienności »Francyi; — sumienie publiczne napiętnowało »*(flétrit)* kary godne manifestacye. i t. d.« — (Ostatnie to wyrażenie z uniesieniem było przyjęte.)

Na dzisiejszém posiedzeniu odczytał p. Saint Marc Girardin projekt do adressu. — Wrażenie jakie sprawił na izbie, było zupełnie dobre. — Ustęp w którym uczyniona jest wzmianka o podróży legitymistów do Londynu, przyjęto z lekkiém szemraniem; gdyż konserwatyści są tego zdania, że lepiéj było w adressie trzymać się téj saméj delikatności, jaką król w téj mierze zachował, i wcale o téj podróży niewspominać. Rozpoczęcie rozpraw odłożony jest do przyszłego poniedziałku. —

Wiadomości z Hiszpanii są pomyślne i zaspokajające. Pogłoska o zmianie gabinetu, była tylko na wiatr rzuconą; — wystąpi on w kortezach w krótce zwołać się mających. tak jak jest dziś w swéj zupełności.— Ucichło tu znowu o powrocie królowéj Krystyny do Hiszpanii. Nie widać w jéj pałacu żadnych po dziś dzień przygotowań do wyjazdu. —

— *Munich* 11 *Stycznia.* —

Wczoraj przybył tu goniec z Grecyi do ministra spraw zagranicznych Osnowa jego depeszy niewiadoma.

WIADOMOSCI Z POPRZEDNICH POCZT.

— *Wiedeń* 2 *Stycznia.* —

Prócz wyznaczenia od rządu 80,000 florenów pensyi dla J. C. W. arcyxięcia Stefana, mianowanego wielkorządcą Czech, cesarz dodaje 30,000 flor. Dochody osobiste arcyxięcia tyleż wynoszą, tak iż spodziewają się, że nowy dwór czeski odzyszcze dawną wspaniałość królewskiego dworu.

— *Paryż* 4 *Stycznia.* —

P. Hernandez, odwołany przez swój rząd z posady sprawującego interessa hiszpańskie, przedstawił onegdaj królowi i jego rodzinie, oraz ministrowi spraw zagranicznych swego następcę, pierwszego sekretarza nowego poselstwa, p. Aguilera.

Trybunał cywilny departamentu Sekwany uznał się dnia 3 b. m. niewłaściwym sądem w przedmiocie żądania xięcia Ludwika Napoleona od skarbu 1,800,000 fr, i skazał go na koszta processu.

Univers donosi według listu z wyspy Bourbon pod dniem 1 Września, że Anglicy obsadzili wyborny port na wyspie Madagaskar.

O wyprawie do Ocenanii otrzymano wiadomości de dnia 4 Września. Znajdowała się wówczas w Valparezo. Mieszkańcy wysp Marquezas zachowali się w ostatnich czasach spokojnie względem Francuzów, i nie przeszkadzali im w zwiedzaniu ich kraju. Smierć kommendanta Halley i jego porucznika, nie nastąpiła w skutku tajnego zamordowania, jak pierwéj doniesiono, ale w otwartych krokach nieprzyjacielskich. Póżniéj nastąpiło porozumienie któremu mieszkańcy pozostali wiernemi.

Rozchodzi się pogłoska, że nałożony będzie podatek od psów i powozów zbytkowych, zaczynając od roku 1844go.

Mianowana została kommissya z uczonych, dla obmyślenia środków zapobiegających na przyszłość zmywaniu zwyczajnego pisma na papierze stemplowym i prawo w tym względzie wniesione będzie do izb.

Journal des Débats pisze: Z ostatnich madryckich wiadomości postrzegamy, że kierowane przez pana Gonzales Bravo, a wspierane przez jenerala Narvaez ministerstwo, postanowiło wykonać swoją prerogatywę aż do ostatecznych granic, i że oppozycya z swéj strony, jak się zdaje, postanowila użyć wszelkich środków przeszkodzenia i oporu. Od czasu zawieszenia posiedzeń kortezów, koncentrują obie strony swe siły i przygotowują się do działania; przyczém, jak się spodziewać należy nie przestąpią prawnego zakresu. Donoszą że deputowani zgromadzili się u jednego z swych przewodników, p. Mados, i że na tém zgromadzeniu rożne odcienia progressistów zgłosiły się, aby zaniechać swego rozdwojenia i połączoną utworzyć opozycyę. Z początku zaproponowano wydanie manifestu do narodu; ale ten środek uznano za spowszedniały. Ostatecznie stanęło na tem, aby zgromadzenie mianowało kommissyę z pp. Cortina, Serrano i Madoz złożoną, któraby ułożyła katechizm polityczny do użytku i zastósowania się deputowanych postępu. Katechizm ten ma być rozstrząsany na inném posiedzeniu. Zdaje się, że stronnictwo progressistów nie przedsiębrałoby takiego postępowania gdyby miało nadzieję w inny sposób módz wzburzyć kraj. Ale tak na prowincyi jak i w stolicy już się sprzykrzyły wzburzenia. Dobre zamiary ministerstwa hiszpańskiego chętnie uznajemy i cenimy, ale dla dobra kraju bez udziału reprezentantów kraju działać, jest zawsze przedsięwzięciem niebezpieczném.«

Według obliczenia jednego dz., koszta poniesione przez Francyę na zdobycie i posiadanie Algieru, wynoszą dotąd 670 milionów fr. Za to otrzymał rząd 1) skarb zabrany w Algierze i wartość zdobytych materyałów; razem 54,737,000 fr. 2) dochody od 1841 do 1843 16 milionów. Strata wynosi przeto dotąd 569 363,000 fr.

Obliczono, że w ostatnim roku w samym Paryżu było 737 bankructw, wyłącznie likwidacyjnych. Passywa ich wynoszą około 30 milionów fr.

Drukarnie paryzkie wydały w r. z. 6176 książek, 1879 rycin, 147 planów i mapp, 1879 dzieł muzycznych, razem 8518 dzieł.

— *Londyn* 5 *Stycznia.* —

Z New-Jork otrzymaliśmy następujące wiadomości:

W Kanadzie Sir Charles Metcalfe ma do walczenia przeciw nieprzyjacielskiéj dążności zgromadzenia prawodawczego; gani ono rozwiązanie ministerstwa Lafontaina. Okazuje się widocznie, że jeneralny gubernator nie daleko postąpi z teraźniejszą izbą i wątpić jeszcze należy, czy nowa izba będzie powolniejsza.

Co do interessów kongressu amerykańskiego, zdaje się według dziennika *New-Jork-Herald*, że stronnictwo demokratyczne będzie miało przewagę w izbie deputowanych. Liczy ono w swych szeregach przynajmniéj 126 członków, którzy się już porozumieli względem wyboru nowego prezydenta. Następująca jest lista ułożona w tym względzie przez to stronnictwo: prezydent p. Martin van Buren; wiceprezes: C. Calhoun, sekretarz stanu, Thomas Benton; sekretarz skarbu, James Buchanan; sekretarz wojny, pułkownik Johanson.

— *Madryt* 31 *Grudnia.* —

Ministerstwo jest tego przekonania, że prawo o ayuntamientos, które dzisiejsza *Gazeta* wraz z powodami zawiera, nie stanie się powodem do żadnych niespokojności na prowincyi; postanowiło jednak w każdym razie poprzeć je stanowczemi środkami. Prawo o attrybucyach deputacyi prowincyonalnych, będzie w

tych dniach w postanowieniu ogłoszone. Szef polityczny Madrytu otrzymał już rozkaz zgromadzenia członków ayuntamientos, dla odebrania od nich przysięgi na nowe prawo. Spodziewają się, że postępowanie stolicy naśladowane będzie po prowincyach. Wczoraj przesłano już drukowane exemplarze na prowincye. Jak tylko kommissya rady stanu ukończy swe roboty, ogłoszone będzie postanowienie, przez które ta władza uorganizowana zostanie.

Dziś w wieczór przybył do Madrytu poseł angielski p. Bulver,

Z Paryża 6 Stycznia. W pałacu królowéj Krystyny czynią spieszne przygotowania do jéj podróży do Madrytu, która jednak z trudnością przed końcem tego miesiąca przyjdzie do skutku. Ani uwagi dzienników rządowych, ani szczere rady niektórych dzienników opozycyjnych, nie zdołały zmienić, w tym względzie postanowienia królowéj Krystyny. Przyszłość okaże, czy powrót ten wyda pomyślne rezultata, jakie sobie obiecują, z teraźniejszego stanu rzeczy w Hiszpanii.

— *Konstantynopol* 20 *Grudnia* —

W pierwszéj połowie przeszłego miesiąca, ścięto znowu w Biledżyk, sandżakacie Brussy, pewnego greckiego renegata, który powrócił na łono chrystianizmu. Ta okoliczność dała znowu powód do żwawych korrespondencyj między reprezentami wielkich mocarstw a portą. Sądzono powszechnie, iż ten wypadek, nastąpiony tak prędko po wiadomem straceniu Ormianina Papazoghlu, jest tylko dowodem, iż dywan, zamiast mieć na pilnéj uwadze silne przedstawienia wielkich mocarstw, przeciwnie zdaje się chcieć dać poznać, jak mało też przedstawienia zdołały odwieść go od zasad religijnych wykonywania sprawiedliwości. Wszelako oświadczenie dane reprezentantom przez Rifaat paszę okazały, że żaden podobny zły zamiar nie był powodem do tego nieszczęsnego wypadku, Firman względem ścięcia renegata greckiego był wydany jeszcze w pierwszych dniach Lipca razem z innym firmanem, skazującym pewnego mordercę na karę śmierci. Przy powolnym biegu czynności porty, firmany te doręczone zostały dopiero we Wrześniu Bejlikdziemu, Szefket Bejowi, który je, według zwyczaju urzędników tureckich, położył na poduszce swojéj sofy. Nieszczęśliwy przypadek chciał, że firmany te zsunęły się po poduszce i tam zostały zapomniane, aż w wilię uroczystości Bejramu dostrzegła je służba przy sprzątaniu pokojów urzędników porty i oddała Bejlikdziemu. Zajęty tylko myślą naprawienia swego błędu, wpadł Szefket Bej na tę nieszczęśliwą myśl, iż kazał nowe kopie tych firmanów sporządzić i świeżą datą opatrzone, przesłał zmienionemu w tym czasie Namiestnikowi Brussy, który pospieszył się z ich wykonaniem. Za to kary godne postępowanie; Szefket-Bej został z urzędu swego usunięty. Z powyższego objaśnienia Rifaat Paszy okazuje się, że nowy ten wypadek przypisać należy rozkazowi wydanemu dawno przed straceniem Papazoghlua, że zatem obwinienie, jakoby porta chciała działać na przekor mocarstwom, jest całkiem bezzasadne. Rifaat Pasza dał nadto zapewnienie posłom mocarstw wielkich, które upoważnia ich do téj nadziei, że porta na przyszłość nieda już żadnego powodu do podobnych przedstawień.

— *Bombaj* 1 *Grudnia.* —

Donoszą z Sindu, że w ostatnich sześciu tygodniach zawieszone były wszystkie wojskowe działania, i choroby tak znacznie się powiększyły, że z 16.000 ludzi, któremi dowodzi Napier, tylko 3000 były zdolne do wyruszenia w pole.

Sprawy Pendżabu zostają jeszcze w największem zamięszaniu. Radszab Gulanb Sing potężny naczelnik górali, przybył z 20,000 ludzi z Dżumbu do Lahory na pomoc Hira-Singowi, którego wojska już dłużéj służyć mu nie chciały. Obecność tak potężnego wojska przywróciła poniekąd posłuszeństwo, obawiano się jednak, aby uporne wojsko nie rozproszyło się po kraju i nie oddało się wszelkim bezprawiom. Oficerowie europejscy, którzy zostawali pod opieką Rundżyt-Singa, otrzymali wszyscy dymissyą, co się nie każe domyślać długiego trwania pokoju. Mocne oddziały wojska angielskiego, pod jenerałem Hunter, obsadziły granice Firozpuru aż do Ludiany; siła ich wynosi 25000 piechoty z 5000 jeźdców i 50 działami.

— *Kanton* 2 *Października.* —

Dz. *Canton Press* z d. 23 z. m. zapowiada zawarcie dodatkowego traktatu między p. Pottinger a kommissarzem chińskim, w którym ma się znajdować klauzula zapewniająca wszystkim innym narodom też same przywileje handlowe, jakich używają Anglicy. Celem tego rozporządzenia jest to, aby rezydowanie obcych posłów w Pekinie uczynić niepotrzebnem. Powyższy dziennik oświadcza to w ten sposób: »Obce narody nie będą już potrzebowały wchodzić w układy z rządem chińskim i przysyłać tu posłów swoich; bo ci, co tylko życzyćby mogli, jużby za swem przybyciem zastali tam udzielone. Uważamy to za mądre rozporządzenie, bo Chiny nie mogą sobie życzyć, trzymać w swoim kraju lub na swoim dworze tłum obcych dyplomatyków, jakich posiada ze swoją stratą Turcya i Egipt. Jedynemi dyplomatycznemi ajentami, jakich tu potrzebowaćbyśmy mogli, będą konsulowie lub najwięcéj, gdzie jest znaczniejszy handel, jlni konsulowie. Do przyjęcia obcych posłów przy dworze cesarskim nie masz teraz przynajmniéj żadnego prawdopodobieństwa. Pan Pottinger uważa z resztą ratyfikacyę tego dodatkowego traktatu za tak ważną, że natychmiast po jego zawarciu wyśle z nim oddzielny parostatek do Suez.«

Podług tego więc, poselstwa północno amerykańskie i francuzkie, będące właśnie w drodze do Chin, byłyby zbyteczne.

W miejsce zmarłego niedawno sekretarza i tłómacza przy rządzie w Hong-Kong, pana Morrisona, mianowany został pan Gützlaw.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.
Od dnia 19 do dnia 20 Stycznia.

Linczewski Maxym ob., Sperczyński Stanisław Ochocki Alexander ob., z Polski; — Leduchowski Józef hr., Leduchowska Marya hr., Balandowicz Józef, Dąbski ob., Jabłonowska Marya xiężna, z Galicyi.

Wyjechali z Krakowa.

Rattas Franciszek, Majer Leopold, do Polski; — Słobnicki Felix ob., Kamieniobrodzki ob.. Luckhaus, do Galicyi.

Doniesienia Urzędowe

Nro. 197.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI W SENACIE RZĄDZĄCYM

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Na mocy rozporządzenia Senatu Rządzącego z dnia 5 b. m. do N. 36 wydanego, podaje do publicznéj wiadomości, iż w biórach Wydziału dnia 30 b. m. odbędzie się z rana o godzinie 10 licytacya publiczna *in minus* entrepryzy uszycia effektów ubiorczych dla żandarmeryi, milicyi i oddziału weteranów na rok bieżący potrzebnych, których summa ogólna podług etatu złp. 2918 gr. 8 wynosi, chęć przeto podjęcia się téj entrepryzy mający, w miejscu i dniu wyżéj oznaczonym, opatrzeni w *vadium* zł. 292 stawić się zechcą. O warunkach zaś bliższych téj entrepryzy, wiadomość każdego czasu powziętą być może.

Kraków d. 16 Stycznia 1844 r.

Senator Prezydujący
KOPFF.
Referendarz L. *Wolff.*

Nro 1248.

Archikonfraternia Miłosierdzia i Banku Pobożnego.

W wykonaniu dobroczynnej woli ś. p. Jana Kmicińskiego, magistra chirurgii dnia 26 Lutego 1837 roku w Krakowie zmarłego, który testamentem przez Senat Rządzący d. 3 Kwietnia 1838 roku N. 6295 D. G. S. zatwierdzonym procent coroczny od całego swego majątku spieniężonego na posagi dla ubogich córek i sierot M. Krakowa za mąż idących przeznaczył, archikonfraternia stósownie do ustawy funduszem urządzającéj zawiadomia niniejszém publiczność, iż w dniu 26 Lutego 1844 r. jako rocznicy zgonu tego dobroczyńcy, po odbyciu żałobnego za duszę jego w kościele ś. Anny w Krakowie nabożeństwa, odbędzie się losowanie posagów między kandydatkami w ciągu roku po ten dzień w tejże parafii węzłem małżeństwa połączonemi, mniemające przeto mieć prawo do korzystania z tego funduszu, winny swe prośby na ręce właściwych wizytatorów gmin najdaléj do dnia 1 Lutego 1844 r. podać na piśmie i złożyć następujące dowody: 1) pochodzenia z rodziców mieszkańcow M. Krakowa, 2) stanu ubostwa i dobrych obyczajów, 3) wejścia w śluby małżeńskie lub ogłoszonych zapowiedzi w zakresie od d. 26 Lutego 1843 r. do dnia 20 Lutego 1844 r. w parafii kościoła ś. Anny, 4) świadectwo kantoru służących dobre sprawowanie się dowodzące, lub że w służbach nie była, a w ostatnim przypadku prócz tego świadectwo dwóch obywateli wiary godnych, przekonywające że w domu rodziców lub krewnych była przykładną i dobrych obyczajów.

Kraków d. 5 Stycznia 1844 r.

Starszy Archikonfraternii,
BARTYNOWSKI
Sekr. *Strzelbicki.*

NOTARYUSZ PUBLICZNY

Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Gdy licytacya ornatów o 1/4 część zniżonych po ś. p. ks. Walentym Konarskim pozostałych na terminie 19 Grudnia r. z. dla braku licytantów do skutku niedoszła; przeto zawiadomiam niniejszém Publiczność, że ornaty te po zniżonéj cenie w dniu 22 Stycznia r. b o godzinie 10 z rana w kamienicy pod L. 311 w ulicy ś. Anny stojącéj przez licytacyą publiczną sprzedane zostaną.

Kraków d. 13 Stycznia 1844 r.

(3r.) Marcin *Strzelbicki.*